

MILJØSTYRELSEN

Den 7. april 1987

Kilder til grundvandsforurening, deres omfang samt initiativer til nedbringelse af forureningen*1. Indledning*

Vandforsyningen i Danmark er næsten udelukkende baseret på indvinding af grundvand. Grundvand er som hovedregel væsentlig renere – og dermed lettere at behandle til drikkevandsformål – end overfladevand. Ofte indskrænker behandlingsprocessen sig til en fjernelse af jern og mangan gennem iltning og filtrering.

Mulighederne for indvinding af grundvand er meget varierende indenfor de enkelte landsdele, idet de er betinget af de geologiske og grundvandskemiske forhold. Specielt risikoen for indtrængning af havvand og opstigning af salt mineralvand sætter i en række geografiske områder en øvre grænse for anvendelsen af ferskvandsmagasinerne til vandforsyning. I hedesletterne i Vestjylland er det muligt at udnytte dybereliggende forekomster af grundvand, men disses anvendelighed begrænses ofte af et for højt indhold af uønskede stoffer, såsom methan og organiske stoffer.

Man opererer således med et relativt begrænset interval, indenfor hvilket man kan indvinde grundvand af en tilfredsstillende kvalitet.

Inden for specielt de sidste 10 år har man kunnet registrere et stigende antal tilfælde af forurening af borer og brønde.

På landsplan er grundvandsforureningsproblemerne endnu relativt små. Det drejer sig overvejende om nitratforurening, bakterie- og ammoniakforurening af enkeltindvindingsanlæg og mindre vandværker. Hertil kommer olieforurening, samt forurening fra lossepladser med dagrenovation og/eller kemikalier.

Det er teknisk muligt at rense drikkevandet for disse forureninger, men det vil kræve betydelige omlægninger af den nuværende forsyningsstruktur med deraf følgende meget

store anlægsudgifter og stærkt forøgede driftsomkostninger.

I betragtning af at belastningen af landjorden med mange stoffer indenfor de sidste årtier er steget stærkt, og at transporttiden for vand til de primære grundvandsreservoirer, hvorfra hovedparten af befolkningen får deres drikkevand, ofte er 50 år eller meget mere, kan problemer på langt sigt forudses.

Hertil kommer, at hovedparten af grundvandet strømmer ud i ferskt eller salt overfladevand, således at forurening af grundvandet før eller siden medfører forurening af overfladevand. Man skal i den forbindelse være opmærksom på, at kvalitetskravene til drikkevand ikke for alle stoffers vedkommende er de mest restriktive. Dette gælder eksempelvis for nitratkoncentrationen, der i lakse- og karpefiskevande skal være betydeligt lavere end den vejledende værdi for drikkevand.

2. Regler om grundvandsbeskyttelse

Grundvandets beskyttelse reguleres i hovedsagen gennem miljøbeskyttelseslovens kap. 3. Princippet er, at nedgravning i jorden eller udledning og oplægning på jorden af væsker og stoffer, der kan forurene grundvandet, kræver tilladelse. Tilladelse gives af Miljøstyrelsen efter delegation fra miljøministeren eller af amtsråd eller kommunalbestyrelse, i de tilfælde hvor dette er fastlagt i særlig bekendtgørelse. Der findes en række særlige bekendtgørelser, der fastsætter regler på specielle områder.

Miljøministeren har i forbindelse med afgivelse af den prioriterede miljøhandlingsplan til Folketinget i maj 1986 bedt Miljøstyrelsen om at undersøge, om de gældende bestemmelser om grundvandsbeskyttelse og indgreb mod grundvandsforurening er tilstrækkelige. Resultatet af denne gennemgang vil foreligge i sommeren 1987.